

Evlenmenin Yokluğu Nedir?

İlgili tarafların aralarında imzaladıkları evlilik akdinde yer alan bazı ilgili kurucu unsurlar bulunur. Aile hukuku yapısına göre belirli unsurlar bulunmadığı durumlarda **evlenme yokluğu** gündeme gelir. Evlilikler için kurucu unsurların bir arada olmadığında ise evlilik gerçekleşmemiş olarak sayılır.

Evlenme yokluğu, mevcut evliliğin akdinin bitirilmesi aile mahkeme duruşmalarında davanın neticelendirme sürecinden farklıdır. Evliliğin iptal edilmesi, boşanma hâli ile **evlilik** yokluğu sonuçları bakımından da birbirinden ayrılır. Temel perspektifte evlilik yokluğu, evliliğin hiç gerçekleşmediğini gösterir. Bu durumun tespit edilmesi için dava açılması ya da mahkeme başvurusu yapılması gerekmez. Ancak sonlanan bir evliliğin akdinin ardından, nüfus kaydı düzenlemelerinde evliliğin yokluğu ispatı gerekebilir. Evliliğin yokluğuna ilişkin somut örnekler ise şunlardır:

- Ayrı cinsiyette olmayan kişilerin evliliği,
- Resmî olmayan evlilikler,
- Tarafların nikâhta hazır bulunmaması.

Evliliğin Ayrı Cinsiyette Kişiler Arasında Yapılmaması Durumunda Ortaya Çıkan Evlenme Yokluğu

Türk aile hukuku, **evlilik akdi** için hayatını birleştirmek isteyen kişilerin iki farklı cinsiyette olması gerektiğini belirtir. Farklı ülkelerdeki aile hukukları bunun dışında işleyebilir ancak ülkemizde resmî bir evliliğin geçerli olması için iki ayrı cinsiyetten kişinin bir araya gelmesi gerekir. Türkiye sınırları içerisinde yaşamını sürdüren ve aynı cinsiyetten olan iki kişi, aralarındaki bağı evliliğin işareti olarak tanımlamışlarsa bile, bu durum ile kanuni boyutta evlenme yokluğu olarak görülecektir. Başka bir durum ise mevcut aile birliği sırasında, taraflardan birinin cinsiyet değiştirmesinde ortaya çıkmaktadır. Fakat Türk Medeni Kanunu çerçevesinde, cinsiyet değiştirme talebinde bulunan kişilerin medeni hâllerinin bekar olması istenir. Böylece evlilik yokluğu durumu ile ilgili **dava** açılması ya da mahkeme görülmesi durumu ortadan kalkar.

Resmî Olmayan Evlilikte Nikah Yokluğu

Hayatlarını birlikte geçirmeye karar veren iki kişinin, aile hukuku için evli tanımına girmesi, yetkili memur önünde gerçekleşen seremoniyi içermelidir. Evlendirme yetkisi bulunmayan bir kişinin evliliğin akdini onaylaması, evlenme yokluğu için verilebilecek başka bir örnektir. Geleneksel ritüelde dinî nikâh olarak adlandırılan, yetkili kişinin imamlar olduğu evliliğin akitleri, yine evlenme yokluğu statüsüne alınır. Bireyler dinî perspektifte evli olarak tanımlanırsa bile resmî olarak böyle bir bağları bulunmayacaktır. Aynı şekilde **Türk Medeni Kanunu** çerçevesinde görevli olmayan bir memurun kıydığı nikâh da resmî çerçevede geçerlilik kazanamaz.

Tarafların Nikâh Törenlerinde Bulunmaması

Nikâh töreni sırasında, taraflardan birinin hazır bulunmaması hâlinde yetkili memur tarafından bu durum evlenme yokluğu olarak bildirilir. Evlenmek için başvuruda bulunan kişilerin, kendi özgür

iradeleri ile yetkili memur önünde hazır bulunması gerekir. Akabinde, ilgili tarafların yine yetkili memur önünde, evliliğe dair iradelerini onaylamaları beklenir.

Taraflar yetkili memur karşısında hazır olsalar bile evliliğin akdini kabul etmedikleri durumda, yine resmî olarak **evli** kabul edilmezler. Ülkemizde evlendirme memurlarının her iki tarafa “evet” ya da “hayır” cevabını verebilmesi için iradelerini sorması, evliliğin onaylanma sürecini oluşturur. Aile hukuku çerçevesinde taraflardan biri mizahi bir yaklaşım için bile olsa hayır dediğinde, yetkili memur tarafından rızası olmadığı şeklinde yorumlanır ve akit iptal edilir.

Evlenme Yokluğu Kavramı

Türk Medeni Kanunu ve **aile hukuku** çerçevesinde evlenme yokluğu kavramı resmî olarak geçmemektedir. Evliliğin yokluğu terimi sadece doktrin olarak ortaya konulmuştur. Medeni kanunda evliliğin bitirilmesi, akdin bozulması için dava açılarak mahkeme görülmektedir. İlgili dava sonrasında taraflar için **boşanma** resmî olarak belgelenir. Aile hukuku çerçevesinde ele alınmayan hiçbir birliktelik, resmî olarak evli kategorisine alınmaz.

Evliliğin kanunlara uygun koşullar ve unsurlar içerisinde gerçekleştirilmesi durumunda da **evlenme yokluğu** kavramından bahsedilemez. Bireylerin, karşı cinsten bir kişi ile yetkisi bulunan memur önünde evlenme isteklerini beyan etmeleri ve onaylamaları sonucunda, evlenmenin yokluğunu gerektiren bir hâl olmadığı anlaşılır. Bu durumda, tarafların boşanma talebi ile dava açmaları ve ilgili mahkeme tarafından davalarının yürütülme hakları da kanunlarca sağlanır. Evlenme yokluğu süreçleri ve kapsamı hakkında daha detaylı bilgi için [buraya](#) tıklayarak bize ulaşabilirsiniz.

